

Никола Вапцаров
За творчеството на най-
младите

Правилното отношение към действителността, към силите, които движат нашето време, безспорно трябва да лежи в основата на днешното изкуство. Това е аксиомата. Същата аксиома важи и за творчеството на най-младите. Дори най-много за тях важи. Онези, които имат вече изминат път зад гърба си – за тях е трудно. Трудно е да се върнат назад. Не само заради престиж, макар че и за това. Времето, през което те оформяваха своите творчески физиономии, не носеше белезите на една безусловна изясненост. Нахлуха отвън чужди ветрове с школите, с екстравагантността и с мирогледите, които в повечето случаи нямаха нищо общо с нашия бит. И сега е трудно за тях да смъкнат товара си. Не е лесно отведнъж да смениш целия арсенал от изразни средства, от форми и похвати и да организираш нов начин на производство, с нови средства, с нова същност. За това е нужен не само дълъг, мъчителен път, но и нравствен кураж.

За младите работата стои по-иначе. Те не носят този товар сраснал като гърбица на плещите си. У тях всичко това в повечето случаи е механически прикрепено. Те не са имали време да се вживеят страстно, дълбоко, да почувствуват като жизнена необходимост този прирастък. Те не могат да се оплачат и от липса на образци. А това е най-същественото във всяка човешка деятелност – да използваш опита на тези, които са минали преди тебе.

Често пъти младите вземат една театрална поза на отрицание спрямо този опит. Те презрително махат ръка, като че ли всичко назад е някакъв куп от вехтория. „Ние ще създаваме ново изкуство!“ – казват те. Но нека погледнем по-човешки на това ново изкуство. В повечето случаи ние караме простия селянин да говори така, както ние говорим, напук на бита му, напук на неговата среда. В повечето случаи нашите герои по един и същ начин проумяват човешки истини, по един и същ начин избират своя път. В повечето случаи нашите герои са или съвсем бели, или съвсем черни. Мургавите герои у нас съвсем рядко се срещат. В стиховете сме сухи и декларативни. В стиховете сме небрежни към римата, ритъма, съзвучията, образите и въобще към всичко, което изисква повече труд и умение. И хората малко ни вярват. Малко, защото ние забравяме, че в своята същност изкуството е дълбоко емоционално. Произведенията ни може да гъмжат от прекрасни идеи, от трогателна човечност, но те ще бъдат само полезна публицистика, ако не овладеем майсторлъка да вълнуваме сърцата на хората.

Разбира се, и обратното е в сила: можеш да владееш до виртуозност занаята в изкуството, но празно ли е то, жалко за похабения материал.

КРАЙ

© Никола Вапцаров

Източник: Словото

Набиране: Мартин Митов

Издание: Никола Вапцаров. Съчинения, „Български писател“, С. 1979, под редакцията на Бойка Вапцарова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11456>]